

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ

УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ.....	416
УГРИН А. М., БОКША Н. І., СЕДОУХОВА Є. В. КОНСТРУКТИВНО-ДЕКОРАТИВНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧИХ НАРОДНИХ СОРОЧОК БОЙКІВ ЗАКАРПАТТЯ.....	419
ФЕСР А. Є. РОЗВИТОК ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ.....	421
ФОРДЗЮН Ю.І., КАБАЦІЙ В.М., ЖИГУЦ Ю.Ю., ЛЕГЕТА Я.П. КОМПЛЕКСНЕ ДИФУЗІЙНЕ НАСИЧЕННЯ СТАЛЕЙ В ПОЛІМЕРВМІСНИХ СЕРЕДОВИЩАХ	423
ЦИГАК О. О., КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ, ЯКІ ФОРМУЮТЬ ЕКОНОМІКУ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЮ.....	425
ЧЕРНИЧКО Т. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ БЛОКЧЕЙНУ.....	426

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ВІТВИЦЬКИЙ О.М., ГОНЧАРОВА А. СТІЙКІСТЬ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТА АДАПТАЦІЇ ДО КРИЗОВИХ УМОВ.....	429
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., КОЗАЧОК О.О. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В ТУРИЗМІ.....	432
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., СИМАКОВА В.С. РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	434
ДІДОВИЧ Ю.О., МЕДВІДЬ Л. І. ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ ПОЛЬЩІ.....	436
ЛЬТЬО Г.Ф., САВЧАК А.В., БИСЬМАК В.В. НАУКОВИЙ ДОСВІД СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ..	438
ЛЬТЬО Т.І., ЧЕРКАШИН В.А. ЦИФРОВИЙ ТУРИЗМ. РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ.....	440
КАМПОВ О.М., МЕДВІДЬ Л. І. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ.....	442
КАМПОВ Н.С., КАСИНЕЦЬ О.В. ТУРИСТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЯК СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	444
КОВАЧ В.В., МЕДВІДЬ Л. І. ТУРИСТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЇЇ СКЛАДОВІ.....	446
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ГОЙДА В.Ю. ЕВОЛЮЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО МЕНЕДЖМЕНТА ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ.....	448
МАЛЕЦЬ О.О. , МАЛЕЦЬ Н.Б., БАБИНЕЦЬ М. М. КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ТА МУЗЕЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ «ЕТНОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСЬ» ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.....	451
МИКУЛАНИНЕЦЬ С., МИКУЛАНИНЕЦЬ В. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ.....	453
МІЛАШОВСЬКА О.І., ГЛУШКО К.Є. ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ.....	455
ОЛІЙНИК В.В., СОСКИДА В. Я. ФЕНОМЕН ДЕРЕВ'ЯНОЇ ХРАМОВОЇ АРХІТЕКТУРИ ЗАКАРПАТТЯ.....	457
ПАНКОВА О.М., МІШКО Д.В. ВИКОРИСТАННЯ ЙОДКАЗЕЇНУ В ТЕХНОЛОГІЇ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	460
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., ГОРВАТ З.С. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

УДК 338.486.1:330.3(043.2)

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М.,
кандидат економічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет
КОЗАЧОК О.О.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»,
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В ТУРИЗМІ

Управління бізнес-процесами є критичним для сучасної туристичної індустрії, оскільки допомагає підвищити ефективність, оптимізувати витрати та забезпечити задоволення клієнтів. Відповідне управління дозволяє підприємствам більш швидко адаптуватися до змін в ринкових умовах та задовольняти зростаючі вимоги споживачів.

Науковці в своїх працях тлумачать поняття бізнес-процес з позиції видів діяльності, сукупності бізнес-операцій, системи взаємопов'язаних дій, оскільки намагаються дати ширше та найбільш повне визначення. Найбільш широке визначення поняття бізнес-процесу, на нашу думку, запропоноване Чорнобай Л., яка характеризує бізнес-процес як систему безперервних, пов'язаних між собою, впорядкованих та керованих дій, яка є елементом механізму формування доданої вартості в процесі перетворення ресурсів підприємства, спрямована на забезпечення високої продуктивності та ефективності організації загалом та забезпечення реалізації споживчої цінності для цільового ринку, застосовуючи бізнес-модель підприємства [1].

Узагальнюючи більшість трактувань, можемо стверджувати, що бізнес-процес (англ. Business Process) - це послідовність дій або операцій, які виконуються в рамках організації з метою досягнення певного результату або цілі. Це систематизована діяльність, спрямована на створення, виробництво або постачання продуктів або послуг, що задовольняють потреби клієнтів або інших зацікавлених сторін. Бізнес-процеси можуть бути розглянуті на різних рівнях: стратегічному, тактичному та операційному, і включати в себе такі елементи, як людські ресурси, технології, матеріали та інформацію.

Управління бізнес-процесами - це стратегічний підхід до організації, моделювання, аналізу, оптимізації та контролю процесів в рамках підприємства з метою досягнення кращої ефективності, якості та конкурентоспроможності. Кожен процес у системі управління має бути регламентований, запланований та забезпечений необхідними умовами для функціонування. Зокрема мають бути визначені відповідальні за процес, необхідні операції, задачі кожного з учасників бізнес-процесу, параметри входів та виходів [2].

У туризмі бізнес-процеси охоплюють широкий спектр діяльності, включаючи бронювання подорожей, прийом та обслуговування туристів, логістику транспорту, організацію екскурсій, взаємодію з готелями та іншими видами проживання, а також маркетинг і продаж послуг. Управління цими

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

процесами допомагає туроператорам та агентствам підвищити якість обслуговування, зменшити витрати, покращити задоволення клієнтів і збільшити конкурентоспроможність. Також, з урахуванням великого впливу туризму на довкілля, ефективне управління бізнес-процесами може включати здійснення сталого туризму та заходи з екологічної відповідальності.

Ґрунтуючись на особливостях туристичної галузі, С. Мельниченко виокремлює основні сутнісні властивості бізнес-процесу туристичного підприємства, що характеризують його як набір взаємопов'язаних операцій, а саме: організаційність, взаємозалежність, безперервність, дискретність [3]. Досліджуючи сучасне управління бізнес-процесами в туризмі можемо виокремити наступні тенденції:

– Цифрова трансформація. Багато компаній в туристичній галузі впроваджують цифрові технології для автоматизації процесів бронювання, обробки платежів, відносин з клієнтами та маркетингу.

– Зростання значення клієнтського досвіду. Конкуренція в галузі туризму змушує компанії акцентувати увагу на забезпеченні високоякісного обслуговування та персоналізованому підході до кожного клієнта.

– Стратегія сталого розвитку. Більше уваги приділяється екологічній відповідальності та сталому туризму, що впливає на управління бізнес-процесами, включаючи зменшення використання ресурсів та мінімізацію відходів.

– Аналітика та прогнозування. Зростає значення аналітики даних для розуміння поведінки клієнтів, прогнозування попиту та вибору оптимальних стратегій маркетингу та ціноутворення.

– Гнучкі методи управління. Більше компаній у туристичній галузі використовують гнучкі методи управління для швидкого реагування на зміни у вимогах ринку та потребах клієнтів.

Отже, можна підсумувати, що особливості управління бізнес-процесами впливають на формування конкурентоспроможності підприємств галузі туризму.

Висновки. Проведене наукове дослідження розкриває сутність особливостей управління бізнес-процесами в туризмі та актуальність формування системи інструментів для ефективної роботи підприємств. Сучасні тенденції управління бізнес-процесами в туризмі полягають в поєднанні цифрової інновації, фокусу на клієнтському досвіді, сталому розвитку та використанні аналітики для досягнення конкурентної переваги. Загалом, практичне застосування цих рекомендацій може допомогти туристичним підприємствам досягти більшої ефективності, задоволення клієнтів та стабільності на ринку.

Література:

1. Чорнобай, Л. І. Бізнес-процеси підприємства: загальна характеристика та економічна суть / Л. І. Чорнобай, О. І. Дума // Вісник Національного університету

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

"Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 769. – С. 125-131.

2. Тур О. В., Матусевич А. С. Управління бізнес-процесами на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6415> (дата звернення: 13.05.2024).

3. Мельниченко С.В. Управління бізнес-процесами в туризмі : монографія / С.В. Мельниченко, К.А. Шесенкова. – К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. – 264 с.

УДК 005.35: 338.486.3:640.4(043.2)

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М.,
кандидат економічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет
СИМАНОВА В.С.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ чи CSR - Corporate Social Responsibility) набуває все більшого значення в практиці бізнесу. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) в контексті гостинності означає прийняття підприємствами цієї галузі відповідальності за свої впливи на суспільство та довкілля, а також активне допомагання вирішенню соціальних, екологічних та економічних проблем. Для готелів, ресторанів та інших суб'єктів гостинності це означає здійснення діяльності з урахуванням потреб спільноти, збереження довкілля, покращення умов праці та сприяння розвитку місцевих громад.

Корпоративна соціальна відповідальність – нова концепція у веденні бізнесу, яка передбачає підприємницьку діяльність відповідальною перед усіма стейкхолдерами: споживачами, постачальниками, партнерами, суспільством [1]. Окрім отримання економічного ефекту, у вигляді прибутку, підприємства все більше ставлять перед собою і завдання соціального та екологічного характеру. Туристичний бізнес, як один із найбільш динамічних протягом останніх років, не стає виключенням у даному процесі.

Корпоративною соціальною відповідальністю охоплені, в основному, великі підприємства, що намагаються своїми послугам або продукцією завоювати більшу кількість потенційних споживачів. Середні та малі підприємства поки не мають явної позитивної тенденції у впровадженні основних принципів корпоративної соціальної відповідальності, що пояснюється як недостатньою обізнаністю серед підприємців, так і доведенням реальних вигід від її реалізації. Більш прогресивними підприємствами сфери гостинності, які реалізують ключові принципи корпоративної соціальної відповідальності, є готельні підприємства. Така практика є характерною як для закордонних підприємств, так і вітчизняних. Авіакомпанії також мають певний

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>